

संघीयमामिला तथासामान्य प्रशासन मन्त्रालय

स्थानीय तहको आ.व. २०७७/७८ प्रगती समीक्षा फाराम

खण्ड (क) आधारभूत विवरण

१. स्थानीय तहबाट हालसम्म जारी भएका कानून (ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड)

क. ऐनहरु:- ३ वटा

ख. नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्डहरु: २ वटा

ग. अन्य:- ० वटा

ङ. आ.व. २०७७/७८ मा स्वीकृत कानूनको राजपत्रमा प्रकाशन

क्रम संख्या	नाम	प्रकाशन मिति
१	विनियोजन ऐन २०७७	२०७७/०३/१३
२	आर्थिक ऐन २०७७	२०७७/०३/१३
३	शिक्षा ऐन २०७७	२०७७/०३/१३
४	शिक्षा नियमावली २०७७	२०७७/०३/१३
५	स्थानीय तहमा स्वास्थ्य संस्था सेवा स्तरोन्नती कार्यविधि २०७७	२०७७/०३/२८

२. आ.व. २०७७/७८ को वित्तीय अवस्था

क्र.सं.	स्रोतको किसिम	आ.ब. २०७७/७८				
		नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	जम्मा	खर्च	प्रतिशत
१	समानिकरण अनुदान	१०३०००/-	६९८९/-	१०९९८९	१०४०५९	९४.६०
२	सशर्त अनुदान	२३३९५८	६७१८	२४०६७६	२२५७९०	९३.८१
३	समपुरक अनुदान	२४७००	८८५५	३३५५५	१५७८९	४७.०५
४	विशेष अनुदान	४१०००	६९००	४७९००	३४८०३	७४.४२
५	राजश्व वाँटफाट	५५५७७	६९५	५६२७२	५५८१४४	९९.१८
६	रोयल्टी		÷			
७	सवारी कर	÷				
८	घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क	÷	÷			
९	आन्तरिक स्रोत	÷		५३७६९८	३८४३	७१.४८
१०	अन्य					

	जम्मा	458235	30157	48839 2	44909 4	90.52
--	-------	--------	-------	------------	------------	-------

३. आन्तरिक आयको अवस्था:

(रु हजारमा) :

क्र.सं.	प्रमुख स्रोत	२०७७/७८ को यथार्थ	कैफियत
	कर		
१.	सम्पत्ती कर		
२.	भूमि कर (मालपोत)	400.116	
३.	व्यवसाय कर	459.520	
४.	जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर	10.100	
५.	घरवहाल कर	262.730	
६.	विज्ञापन कर	0	
७.	मनोरञ्जन कर	0	
८.	सवारी साधन कर	0	
९.	घर-जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क	89.860	
	जम्मा	1222.326	
	गैर कर		
१०.	सेवा शुल्क (सवै किसिमका)	0	
११.	दस्तुर (सिफारिश, प्रमाणित, नक्सा पास आदि)	409.660	
१२.	बिक्री (गिट्टी, ढुङ्गा, बालुवा तथा अन्य सम्पत्तिविक्री)	681.400	
१३.	सम्पत्ति भाडा	0	
१४.	अन्य	771	
	जम्मा	1862.06	
	कूल जम्मा	3084.386	

४. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रदेश र स्थानीय तहबीचको राजस्व बाँडफाँड (रु हजारमा) :

सवारी कर	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क	ढुङ्गा गिट्टी बालुवा विक्री		विज्ञापन कर		मनोरञ्जन कर		जम्मा
प्राप्त भएको	प्राप्त भएको	प्राप्त भएको	प्रदेशमा पठाएको	प्राप्त भएको	प्रदेशमा पठाएको	प्राप्त भएको	प्रदेशमा पठाएको	प्राप्त भएको
695	455	0	0	0	0	0	0	

५. आ.ब. २०७७/७८ को बजेट पेश तथा स्वीकृति

(क) सभामा बजेट पेश गरिएको मिति: २०७७/०३/१०

(ख) सभामा बजेट पारित गरिएको मिति: २०७७/०३/११

(ग) आर्थिक ऐन स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन गरेको मिति: - २०७७/०३/११

६. गत आ.व. को कार्यपालिका तथा सभाको बैठक सम्बन्धी विवरण:

१. सभाको अधिवेशन/बैठकबसेको पटक:- ५
२. कार्यपालिका बैठक संख्या:- ३९
३. सभातथा कार्यपालिका बैठकको मिति, समय, स्थान र कार्यसूची निर्धारित समयमै सदस्यहरुलाई उपलब्ध गराए/नगराएको:- उपलब्ध गराइएको ।
(क) सभाकोबैठकको मिति, समय र स्थान सम्बन्धमा समयमै जानकारी गराए/नगराएको- गराइएको ।
(ख) कार्यपालिकाबैठकको मिति, समय, स्थान र कार्यसूची निर्धारित समयमै जानकारी गराएको/नगराएको: गराइएको ।

७. गत वर्षको खर्चको क्षेत्रगतबाँडफाँट

क्रसं	विषयगत क्षेत्र	विनियोजित बजेट	यथार्थ खर्च	खर्च प्रतिशत
१	भौतिक पूर्वाधार विकास	९८०९२.४	७१३०१.७५७	७२.२६
२	सामाजिक विकास	१८८१२५	१७४८४४.१०	९२.९४
३	आर्थिक विकास	३३६००	३१०९५.७१५	९२.५५
४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	१५००	१२९५	८६.६३
५	सुशासन तथा संस्थागत विकास	६४८५०	६२७९४.८६५	९६.८३
	कूल जम्मा	३८६१६७.४	३४१३३१.४३	८८.३८

७.१ क्षेत्रगत भौतिक प्रगतिको अबस्था(आ.ब.२०७७/७८)

क्र.सं	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र	ईकाइ	भौतिक प्रगति(%)	प्रमुख उपलब्धी
१	सडक	कालोपत्रे/ढलान	(कि.मी.) ...		
		ग्रावेल	(कि.मी.) ...		
		ट्रयाक खोल्ने	(कि.मी.) ९.५	१००	
२	पुल निर्माण	मोटररेवल पुल	वटा		
		झोलुङ्गे पुल	२ वटा	१००	
		आकाशे पुल	वटा		
३	पार्क निर्माण				
४	खानेपानी तथा ढल निर्माण	खानेपानी सुविधा थप उपलब्ध गराएका परिवार	संख्या. ४२२ घरधुरी		

		खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित घरपरिवार	संख्या..1368		
		ढल निर्माण	(कि.मी.) 2		
५	वृक्षरोपण		संख्या.....		
६	नदी नियन्त्रण		(कि.मी.) ..1		
७	सामाजिक सिँचाई		हेक्टर 2.5		
८	जलविद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा	उत्पादन	(कि.वा.)		
		प्रशासन लाइन विस्तार	(कि.मी.)		
९	पोखरी ताल तलैया		संख्या.....		
१०	फोहोरमैला व्यवस्थापन	डम्पिङ्ग साइट	संख्या.....		
		स्यानीटरी ल्याण्डफिल्ड साइट	संख्या.....		
		नयाँ मेशिन उपकरण जडान	संख्या.....		
११	नयाँ विद्यालय भवन निर्माण सम्पन्न		संख्या. 8		
१२	स्वास्थ्य चौकी निर्माण		संख्या. 1		
१३	जग्गा संरक्षण	आफ्नै स्वामित्वको	रोपनी÷आना÷पै सा÷ दाम		
		सरकारी	रोपनी÷आना÷पै सा÷ दाम		
		सार्वजनिक	रोपनी÷आना÷पै सा÷ दाम		
		पति	रोपनी÷आना÷पै सा÷ दाम		
१४	यात्रु प्रतिकालय		संख्या. 3		
१५	सामुदायिक भवन निर्माण		संख्या..1		

७.२ (क) कर्मचारीको उपलब्धता (न.पा./गा.पा. स्तर वडा कार्यालय समेत)

पद	दरवन्दीसंख्या	पदपूर्ति संख्या			रिक्त	पदपूर्तिको लागि लो.से.आ.माग
		स्थायी	करार	जम्मा		
अधिकृतस्तर	5	2	0	2	3	3
सहायकस्तर	23	15	5	30	3	3

कूल जम्मा	28	17	5	22	6	6
-----------	----	----	---	----	---	---

(ख) विषयगत क्षेत्र तर्फका कर्मचारीको विवरण

अ) शिक्षा

पद	दरवन्दीसंख्या	पदपूर्तिको अवस्था			
		स्थायी	करार	जम्मा	रिक्त
अधिकृतस्तर	1	1	0	1	0
सहायकस्तर	1	1	0	1	0
कूल जम्मा	2	2	0	2	0

आ) कृषि

पद	दरवन्दीसंख्या	पदपूर्तिको अवस्था			
		स्थायी	करार	जम्मा	रिक्त
अधिकृतस्तर	1	0	0	0	1
सहायकस्तर	3	0	3	3	3
कूल जम्मा	४	०	३	३	४

इ) पशु सेवा

पद	दरवन्दीसंख्या	पदपूर्तिको अवस्था			
		स्थायी	करार	जम्मा	रिक्त
अधिकृतस्तर	2	1	0	1	1
सहायकस्तर	6	0	2	2	4
कूल जम्मा	8	1	2	3	5

ई) स्वास्थ्य(स्वास्थ्य चौकी सहित)

पद	दरवन्दीसंख्या	पदपूर्तिको अवस्था			
		स्थायी	करार	जम्मा	रिक्त
अधिकृतस्तर	7	4	0	4	3
सहायकस्तर	25	16	7	25	7
कूल जम्मा	32	20	7	29	10

उ) महिला तथा बालबालिका

पद	दरवन्दीसंख्या	पदपूर्तिको अवस्था			
		स्थायी	करार	जम्मा	रिक्त
अधिकृतस्तर	0	0	0	0	0
सहायकस्तर	1	1	1	1	0
कूल जम्मा	1	1	1	1	0

ऊ) इञ्जिनियरिङ्ग सेवा तर्फ

पद	दरवन्दीसंख्या	पदपूर्तिको अवस्था			
		स्थायी	करार	जम्मा	रिक्त
अधिकृतस्तर	1	1	0	1	0
सहायकस्तर	11	6	3	9	2
कूल जम्मा	12	7	3	10	2

ए) रिक्त पदको विवरण

पद	तह	सङ्ख्या	पद रिक्त भएको मिति	रिक्त हुनुको कारण
अधिकृत	आठौँ	1	२०७६/०६/२६	सरुवा भै गएका

खण्ड (ख)

सेवा प्रवाह, योजना तथा अनुगमन

१. सेवा प्रवाहको लागि भौतिक सुविधाको अवस्था

क) कार्यालय भवनको पर्याप्तता

विवरण	संख्या	भवन संरचना (पक्की/कच्ची)	कार्यालय को आफ्नै	अन्य सरकारी भवनको प्रयोग गरिएको	भाडामा रहेको	निर्माणाधिन
न.पा./गा.पा. कार्यालय भवन	1	पक्की	साविक को लटिनाथ गाविस भवन	0		प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य भैरहेको
वडा कार्यालय भवन	6	२ पक्की १ जस्ता पाताले छाएको	वडा नं. १, ४, ६	0	वडा नं. २, ३ र ५	वडा नं. ५ को कार्यालय भवन निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको ।
विषयगत शाखा वा एकाइ भवन (विषयक्षेत्र समेत उल्लेख गर्ने)						

२. स्थानीय तहको केन्द्रमा उपलब्ध अन्य भौतिक पूर्वाधारको अवस्था:

क्र.सं.	विवरण	पक्की	कच्ची/ग्रावेल	नपुगेको	कैफियत
1	सडकको पहुँच		कच्ची/ग्रावेल		

क्र.सं.	विवरण	राष्ट्रिय	स्थानीय	नपुगेको	कैफियत
---------	-------	-----------	---------	---------	--------

1	विद्युत	राष्ट्रिय	स्थानीय		
---	---------	-----------	---------	--	--

क्र.सं.	विवरण	भएको	नभएको	सेवा प्रदायक संख्या	कैफियत
1	इन्टरनेट सेवा	भएको		३	
२	सरकारी कारोबार गर्ने बैंक/अन्य वित्तीय संस्था	भएको			

३) सवारी साधनको विवरण :

सवारी साधन	संख्या	अवस्था				भाडामा लिएको भए खुलाउने
		चालु	मर्मत गर्नुपर्ने	लिलाम गर्नुपर्ने	अन्य	
दुई पाङ्ग्रे (मोटरसाइकल/स्कुटर)	10	चालु रहेको				
चारपाङ्ग्रे (जीप/कार/भ्यान)	१	चालु रहेको				
दमकल						
एम्बुलेन्स	१	चालु रहेको				
शववाहन						
अन्य (ट्र्याक्टर, ट्रिपर, एक्साभेटर, लोडर आदि)	१	चालु रहेको				

४. स्थानीय तह अन्तर्गत गठित समिति

समितिको नाम	गत आ.ब.को बैठक संख्या	गत आ.ब.को बैठकको निर्णयसंख्या	कैफियत
अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको बैठक	6	12	
वडा-स्तरीय अनुगमन समिति बैठक	5	14	
स्थानीय राजस्व परामर्श समिति बैठक	3	4	
स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति बैठक	2	2	
बजेट तथा कार्यक्रम समिति बैठक	3	7	
लेखा समिति बैठक	1	1	
विधायन समिति बैठक	1	1	

सुशासन समिति बैठक	1	1	
कार्यपालिका अन्तर्गतका विषयगत समितिहरु बैठक	2	5	
अन्य बिशेष समितिहरुकोबैठक	2	6	

५. न्यायिक समिति:

गत आ.ब.मा दर्ता उजुरी/गुनासोको संख्या:- 30

गत आ.ब.कोबैठक संख्या:- 16

गत आ.ब.माउजुरी/गुनासो कारवाही र किनारा संख्या:- 27

६. स्थानीय तहबाटविद्युतीय सेवा सञ्चालन

क) सेवा प्रवाहमा प्रयोगमा रहेका सफ्टवेयरहरुको प्रकार: २

ख) अनलाइन प्रणालीबाट उपलब्ध गराइएका सेवाहरु: १

ग) मोबाइलएप जस्ता प्रविधिको विकास र प्रयोगको अवस्था: 0

७. गत आ. व. मा सञ्चालित योजना सम्बन्धी विवरण

(क)बजेटको आधारमा:

क्र.सं.	बिबरण	योजना संख्या
१.	५० लाख भन्दा बढी बजेटको आयोजना	3
2.	५ लाख देखि ५० लाख सम्मको आयोजना	9
3.	५ लाख भन्दा कम बजेटको आयोजना	133

(ख) योजनाहरुको कार्यान्वयन तह/क्षेत्र

क्र.सं.	बिबरण	योजना संख्या
१.	गा.पा.।न.पा. स्तरीय	38
2.	वडास्तरीय	100
	जम्मा	138

(ग) योजना कार्यान्वयन

क्र.सं.	बिबरण	योजना संख्या
१.	उपभोक्ता समिति मार्फत	138
2.	निर्माण व्यवसायी मार्फत	7
3.	गैरसरकारी संस्था मार्फत	10
४.	अन्य केही भए खुलाउने.....	
	जम्मा	155

८. आवधिक/क्षेत्रगत योजना सम्बन्धी (अवधि समेत उल्लेख गर्ने)

(क)स्थानीय तहको प्रोफाइल बनेको/नबनेको:नबनेको

(ख)आवधिक योजना बनेको/नबनेको: नबनेको

(ग) क्षेत्रगत योजनाहरू :१)....०

२).०

गुरू योजनाहरू :१).०

२) ०

३) ०

९. सामाजिक सुरक्षा अनुदान सम्बन्धी

क्रसं	विवरण	लाभग्राही सङ्ख्या	२०७७/७८ को रु.	कैफियत
१	जेष्ठ नागरिक	653	235008	
२	आर्थिक रुपले विपन्न	0	0	
३	अशक्त र असहाय अवस्थामा रहेका व्यक्ति	48	9216	
४	असहाय एकल महिला	291	6984	
५	अपाङ्गता भएका	45	1620	
६	बालबालिका	179	859.2	
७	आफ्नो हेरचाह आफै गर्न नसक्ने	0	0	
८	लोपोन्मुख जाति	0	0	
९	प्रदेशबाट सशर्त सामाजिक सुरक्षासँग सम्बन्धित कुनै कार्यक्रममा सशर्त अनुदान प्राप्त भएको भए उल्लेख गर्ने	0	0	
१०	स्थानीय तहको सामाजिक सुरक्षासँग सम्बन्धित कुनै कार्यक्रम भए उल्लेख गर्ने	0	0	

खण्ड (ग)

पारदर्शिता एवं सुशासन/वित्तीय सुशासन

१. पेशकी विवरण

विवरण	०७६/७७ सम्मको बाँकी पेशकी	०७७/७८ को पेशकी	०७७/७८ माफछ्यौट	०७७/७८ सम्मको पेशकीबाँकी
सा.सु पेशकी	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
पदाधिकारीको नाममा रहेको पेशकी रकम	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
कर्मचारीकोनाममा रहेको पेशकी रकम	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
मोविलाइजेसन पेशकी	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
अन्य	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
जम्मा	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

२. बेरुजू विवरण (आ.व. २०७७/७८सम्मको)

विवरण	नियमित गर्ने रकम रु.		पेशकी रकम रु.		असुल उपरगर्नुपर्ने रकम रु.		जम्मा रकम रु.		
	बेरुजू	फछ्यौट	बेरुजू	फछ्यौट	बेरुजू	फछ्यौट	बेरुजू	फछ्यौट	फछ्यौट हुन बाँकी
संघीय सरकारबाट प्राप्त अनुदान तर्फ	६ करोड	नभएको	३ करोड ७५ लाख		१४ लाख	४लाख ४ हजार ८१७	९ करोड ८९ हजार	४लाख ४ हजार ८१७	९८५०७०
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान तर्फ									
आन्तरिक श्रोततर्फ									
जम्मा									

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मको आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरे/नगरेको: .गरेको

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मको अन्तिम लेखापरीक्षण सम्पन्न गरे/नगरेको: .गरेको

३. पारदर्शिता तथा सुशासनका औजारको प्रयोगको अवस्था

आर्थिक वर्ष	सार्वजनिक सुनुवाई संख्या	सार्वजनिक परीक्षण संख्या	सामाजिक परीक्षण संख्या	नागरिक वडापत्रको व्यवस्था
२०७७/७८	१	१	१	भएको।

२०७८/७९	1	1	1	भएको /
---------	---	---	---	--------

४. उजुरी वा गुनासो सम्बन्धी (चालुआ.व.को)

निकाय	आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा परेको उजुरीसङ्ख्या	आर्थिक वर्ष २०७७/७८ माफछर्छौटभएको सङ्ख्या	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मापरेको उजुरी सङ्ख्या	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ माफछर्छौट भएको सङ्ख्या
अ.दु.अ.आ	7			
राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र				
उजुरी पेटिका				
कार्यालयमा निवेदन दर्ता				
जम्मा				

५. पदाधिकारी तथा कर्मचारीको सम्पत्ति विवरण बुझाएको अवस्था

विवरण	सम्पत्ति विवरण बुझाउनेकोसंख्या	सम्पत्ति विवरण नबुझाउनेकोसंख्या
निर्वाचित पदाधिकारी	32	0
कर्मचारी	111	0

खण्ड (घ)

पन्ध्रौं आवधिक योजनाको लक्ष्यमा आधारित

सि.नं	सूचक	ईकाई	आ.व. ०७७/७८ मा थप भएको	आ.व. ०७७/७८ सम्मको कूल जम्मा	कैफियत
१	नयाँ स्थानीय सडक निर्माण (Track Opening)	कि.मी.			
२	ग्राभेल	कि.मी.			
३	कालोपत्रे	कि.मी.			
४	सडक नियमितमर्मत	कि.मी.			
५	सडक स्तरोन्नती	कि.मी./मी.			
६	स्थानीय सडकको संख्या	संख्या			
७	सडक यातायातको कूल लम्बाई	कि.मि.			
८	स्थानीय सडक पुल निर्माण सम्पन्न	वटा			
९	झोलुङ्गे पुल निर्माण सम्पन्न	वटा	2		

१०	स्यानीटरील्याण्डफिल साइटको निर्माण	वटा			
११	गा.पा./न.पा.को केन्द्रबाट वडा कार्यालयसम्म सडक यातायात जोडिएका वडा	वटा	४		
१२	उत्पादितविद्युत क्षमता	कि.वा.			
१३	स्वस्थ खानेपानी सुविधा पुगेकोजनसंख्या	प्रतिशत			
१४	विद्यालयको संख्या (सरकारी, सामुदायिक, निजी)	वटा			
१५	स्वास्थ्य संस्थाको संख्या (अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, उप स्वास्थ्य चौकी, आयुर्वेद सेवा केन्द्र, किलिनक, बर्थिङ सेन्टर)	वटा			
१६	विद्युत सेवा पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत			
१७	रोजगारी सृजना (स्थानीय तहको सबै कार्यक्रमबाट)	श्रमदिन			

खण्ड (ड)

१. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सम्पादित उल्लेखनीय कार्यहरु (बढीमा ५ वटा)
 - क. मोटरेबल पुल तथा सडकहरुको ट्र्याक खोल्ने काम तीब्र रुपमा अगाडी बढाइएको।
 - ख. सामुदायिक विद्यालयहरुमा भवन निर्माण गरी पठन पाठनमा सहजीकरण भएको।
 - ग. १० प्रतिशत घरधुरीमा खानेपानीको व्यवस्था गरेको।
 - घ. विद्युतीकरण, सिंचाइको कामकाजहरु तीब्र रुपमा अगाडी बढाइएको।
 - ङ. पन्जीकरण सम्बन्धीको कामकाजहरु अनलाइन माध्यमबाट सेवा प्रवाह गरेको।
२. असल अभ्यासहरु (बढीमा ५ वटा)
 - क. साबुन उद्योगको स्थापना तथा साबुन उत्पादन।
 - ख. प्रत्येक विद्यालयमा विद्यालय भवनहरु निर्माण।
 - ग. डाक्टर सहितको स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन लटिनाथ स्वास्थ्य चौकिलाई कर्मचारी लगायत थप व्यवस्थापन गरेको।
३. स्थानीय तहले अनुभूत गरेका प्रमुख समस्याहरु (बढीमा ५ वटा)
 - क. प्रयाप्त ऐन कानुनहरुको अभावमा सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माणका कार्यहरुमा झण्डटिलो।
 - ख. प्रयाप्त मात्रामा भौतिक पुर्वाधार तथा कर्मचारीहरुको अभावका कारण सेवा प्रवाहमा अवरोध।
 - ग. भौगोलिक विकटताका कारण अन्य सेवा प्रवाहमा समस्या।
 - घ. प्रयाप्त मात्रामा बजेट अभावका कारण विकास निर्माणमा समस्या।

विवरण पेश गर्ने पदाधिकारीको

नाम :- राम कुमार राना

पद :- प्रमुख प्रशासकी अधिकृत

प्रदेश:- सुदूरपश्चिम

स्थानीय तह:- मारमा गाउँपालिका

नोट: प्रतिवेदन युनिकोडमा टाइप गरी मन्त्रालयको इमेल ठेगानामा पठाउनु पर्नेछ । सो को Hard copy र प्रस्तुतीकरण समीक्षा कार्यक्रममा आउँदा लिई आउनु पर्नेछ ।